

# Права дітей-сиріт в Україні

**В**ідповідно до Конвенції ООН про права дитини дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до даної особи, вона не досягає повноліття раніше.

Відповідно до законодавства України:

- дитина сирота – дитина, в якій померли чи загинули батьки;
- діти, позбавлені батьківського піклування – діти, які залишилися без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав. Визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами внутрішніх справ, пов'язаним з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовились батьки та безпритульні діти.

Перелік документів, які підтверджують відсутність батьків чи неможливість виховання ними своїх дітей:

- свідоцтво про смерть батьків;
- рішення суду про позбавлення батьківських прав;

- рішення суду про визнання батьків безвісно відсутніми та померлими;

- рішення суду про вилучення дитини з сім'ї без позбавлення батьківських прав;

- довідка з Державного органу реєстрації актів громадянського стану про те, що батько був записаний за словами матері.

Діти-сироти і діти, які залишилися без піклування батьків:

- звільняються від сплати за навчання у державних дитячо-юнацьких спортивних школах, дитячих школах естетичного виховання та гуртках, студіях і секціях при дошкільних, позашкільних і культурно-освітніх закладах незалежно від їх відомчої підпорядкованості;

- мають право на безкоштовний проїзд, відвідування музеїв, кінотеатрів, театрів при наявності єдиного квитка.

Випускник освітнього закладу для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, має право на позаконкурсний вступ у середні і вищі навчальні заклади та перевагу в отриманні державного кредиту на навчання.

Після закінчення школи-інтернату вихованцю видаються такі документи:

- свідоцтво про народження, а тим, хто досяг 16 років, – паспорт;

- довідка про перебування у закладі;
- свідоцтво про присвоєння кваліфікації;

- документ про освіту;

– відомості про батьків або близьких родичів (свідоцтво про смерть батьків, копія вироку чи рішення суду; довідка про хворобу чи розшук батьків та інші документи, які підтверджують відсутність батьків чи неможливість виховання ними своїх дітей);

– документи, які підтверджують право на майно, грошові заощадження, на житлову площу, яку раніше займав випускник чи його батьки.

Усі ці документи повинні бути в оригіналі чи у нотаріально завірених копіях.

Нормативні документи:

Конституція України від 28.06.1996 р.;

Сімейний кодекс України  
від 10.01.2002 р.;

Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 р.;

Конвенція ООН Про права дитини від 20.11.1989 р.;

Постанова Кабінету Міністрів України «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» від 05.04.1994 р. №226;

Наказ Міністерства освіти України «Про затвердження Положення про навчально-виховні заклади для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків» від 13.05.1993 р. №137.

*За матеріалами,  
підготовленими фахівцями  
Головного управління юстиції  
у Рівненській області*